

Obsah

Význam štítné žlázy v organismu	1
Historie – dědictví starých Řeků	1
1. Štítná žláza, její anatomie, ontogeneze funkcí, fyziologie, regulace tyreoidálních funkcí	1
1.1 Anatomie štítné žlázy	1
1.2 Histologie	1
1.3 Embryologie	1
1.4 Ontogeneze tyreoidálních funkcí	1
1.4.1 Vývoj osy hypothalamus-hypofýza-tyreoidea	1
1.4.2 Vývoj syntézy a sekrece tyreoidálních hormonů	1
1.4.3 Vývoj periferního působení tyreoidálních hormonů, působení monodejodáz	1
1.4.4 Monodejodázy – působení ve fetálním období	2
1.5 Význam mateřské tyreoidální funkce v těhotenství	2
1.5.1 Význam placenty	2
1.6 Tyreoidální funkce u předčasně narozených dětí a novorozenců nízké porodní hmotnosti vzhledem ke gestačnímu stáří (SGA, small for gestational age)	2
1.7 Postnatální vývoj štítné žlázy	2
1.8 Regulace tyreoidálních funkcí	2
1.8.1 TRH – Hormon uvolňující tyreotropin (Thyrotropin-Releasing Hormone), tyreoliberin	2
1.8.2 TSH – Tyreostimulační hormon (Thyroid-Stimulating Hormone), tyreotropin	30
1.8.3 Syntéza tyreoidálních hormonů	30
1.8.4 Sekrece tyreoidálních hormonů	30
1.8.5 Postnatální působení monodejodáz	30
1.8.6 Transport tyreoidálních hormonů	30
1.8.7 Působení tyreoidálních hormonů	41
2. Diagnostika a klasifikace onemocnění štítné žlázy	44
2.1 Klasifikace onemocnění štítné žlázy u dětí a dospívajících ve vztahu k velikosti štítné žlázy	45
3. Hypotyreóza	46
3.1 Kongenitální hypotyreóza	48
3.1.1 Rozdělení	48
3.1.2 Endemický kretenismus	49
3.1.3 Primární kongenitální hypotyreóza	49
3.1.3.1 Dysgeneze štítné žlázy	53
3.1.3.2 Dyshormonogeneze	55
3.1.4 Sekundární, terciární hypotyreóza – centrální hypotyreóza	58
3.1.5 Rezistence na tyreoidální hormony	62
3.1.6 Tranzitorní hypotyreóza	64
3.1.7 Kongenitální hypotyreóza – základní symptomatologie	65
3.1.8 Kongenitální hypotyreóza, vyšetřovací metody, screening	67
3.1.8.1 Novorozenecký screening kongenitální hypotyreózy	69
3.1.9 Terapie kongenitální hypotyreózy	72
3.2 Získaná hypotyreóza	76
3.2.1 Etiologie získané hypotyreózy	76
3.2.2 Klinické příznaky získané hypotyreózy	77
3.2.3 Laboratorní vyšetření u získané hypotyreózy	79
3.2.4 Vyšetření pomocí zobrazovacích metod	79
3.2.5 Terapie získané hypotyreózy	79

3.2.6 Prognóza	80
3.2.7 Získaná hypotyreóza – zhodnocení	80
3.2.8 Zvláštní stavy mylně považované za hypotyreózu	81
4. Hypertyreóza	83
4.1 Etiopatogeneze a rozdělení	84
4.2 Graves-Basedowova tyreotoxikóza	85
4.2.1 Etiopatogeneze Graves-Basedowovy nemoci	85
4.2.2 Klinická symptomatologie	86
4.2.3 Laboratorní a zobrazovací diagnostika	88
4.2.4 Terapie	88
4.2.5 Diferenciální diagnostika	90
4.2.6 Tyreotoxická krize	91
4.3 Tyreotoxikóza v novorozeneckém věku	93
4.3.1 Neonatální hypertyreóza	93
4.3.2 Klinické projevy novorozenecké tyreotoxikózy	93
4.3.3 Diagnostika	94
4.3.4 Terapie	94
4.4 Tyreotoxikóza v graviditě	96
4.5. Diferenciálně diagnostické rozpaky některých laboratorních nálezů a stavů při hypertyreóze	97
5. Struma	100
5.1 Difúzní struma	101
5.2 Struma nodosa	106
6. Význam jodu	110
7. Záněty štítné žlázy	115
7.1 Akutní tyreoiditida	116
7.2 Subakutní tyreoiditida	117
7.3 Chronická tyreoiditida	118
7.3.1 Chronická lymfocytární tyreoiditida dětí a mladistvých	118
8. Nádory štítné žlázy	122
8.1 Rozdělení	123
8.2 Etiopatogeneze maligních non-medulárních neoplázií	124
8.3 Papilární tyreoidální karcinom	126
8.4 Medulární tyreoidální karcinom	129
8.4.1 Medulární tyreoidální karcinom – sporadická forma	129
8.4.2 Mnohočetná endokrinní neoplázie – MEN 2	130
8.4.3 MEN 2A	130
8.4.4 MEN 2B	131
8.4.5 Genetika MEN 2	132
8.4.6 MEN 2 – screening pro hyperparatyreózu a feochromocytom	132
8.4.7 Profylaktická totální tyreoidektomie	133
9. A co závěrem?	134
Kazuistika 1 O mém tátovi	141
Kazuistika 2 a 3: Jsou na Valašsku strašidla?	143
Příběh první, Pavla	143
Příběh druhý, Simona	144
Kazuistika 4: Ten kluk nevypadá normálně	146
Kazuistika 5: Nevadí mi jak vypadám, ale chci hrát fotbal	148
Kazuistika 6: O chlapečkovi, který možná potřeboval deštník	150
Zkratky	154
Literatura	156